

Motion till riksdagen 2019/20:1113

av **Leila Ali-Elmi (MP)**

Motverka ungdomsarbetslöshet i särskilt utsatta områden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ungdomsarbetslösheten i socioekonomiskt utsatta grupper kan minskas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att satsa på att motverka ungdomsarbetslöshet med inriktning på ungdomar i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka stödet till unga som vill lämna destruktiva grupper och sammanhang, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Utvecklingen på arbetsmarknaden har gått åt rätt håll under Miljöpartiets tid i regering. Sysselsättningsgraden har t ex beskrivits vara historiskt sett hög bland både kvinnor och män, och arbetslösheten har minskat.

Det finns dock flera omfattande utmaningar. Ojämställdheten på arbetsmarknaden är en av dem. Vissa grupper har mycket svårt att få anställning trots den låga arbetslösheten. Vi rör oss i Sverige också möjligen mot en viss avmattning i ekonomin. Det gör det extra viktigt att se de utmaningar som finns och göra specifika satsningar.

Särskilda utmaningar för unga i utsatta områden

De som har svårt att få jobb på dagens arbetsmarknad är framför allt de som saknar gymnasiekompetens, de som kommer från länder utanför EU, personer med funktionsnedsättning och de som börjar närma sig pensionsåldern. Unga i utanförskapsområden, som ofta har sin bakgrund i länder utanför EU, har en svår utgångspunkt. Många saknar

också gymnasiebehörighet av olika skäl. Det kan bero på uppväxt, den unges familjeförhållanden eller liknande. Om föräldrarna dessutom saknar goda nätverk försvåras situationen ytterligare.

För att kunna stödja ungdomarna i deras försök att få jobb behövs utökade satsningar på olika former av jobbskapande åtgärder i utsatta områden där ungdomarna annars riskerar att hamna i kriminella kretsar och nätverk.

Att detta är viktigt har det senaste årets händelser med gängkriminalitet satt ett särskilt fokus på. Unga som hamnar utanför löper helt enkelt väldigt stor risk att dras med, och kan bli utnyttjade på olika sätt. Riskerna är stora och de tragiska händelserna med skjutningar under året visar hur illa det kan drabba.

Förebyggande insatser är det allra viktigaste. I de så kallade gängsamtalet har detta varit Miljöpartiets ingång. Bästa sättet att förebygga är att unga fångas upp på olika sätt och här är arbete, studier eller annan meningsfull sysselsättning och att kunna tro på en framtid det allra viktigaste.

Alla unga ska ha möjlighet att komma i arbete oavsett socioekonomisk bakgrund. För att möta de utmaningar som är specifika för de unga i utanförskapsområdena föreslår jag att regeringen tar initiativ till att få en samlad bild vars syfte är att precisera de brister på arbetsmarknaden som särskilt drabbar denna grupp samt att främja en mer jämlik arbetsmarknad för unga.

Jobsatsning och spridande av goda exempel

De goda exempel som redan prövats bör tas tillvara. Ett sådant exempel är Tälje Tillväxt, där två av tre ungdomar lämnar verksamheten för att gå till annat arbete eller fortsätter sina studier.

Upplägget är en uthyrningsverksamhet som erbjuder arbetslösa ungdomar fast anställning och sedan hyr ut dem till företag. Företagen slipper risken med att anställa innan de vet att ungdomen till exempel klarar av att komma i tid. Verksamheten matchar ungdomarnas kompetens med behoven hos företag som söker arbetskraft. Under en första praktikperiod kan ungdomen bevisa för arbetsgivaren och sig själv att hen klarar av att komma i tid på morgonen, att självständigt utföra arbetsuppgifter och arbeta tillsammans med andra. Man får ett cv och personer runt omkring sig som kan intyga att man klarar av ett riktigt jobb. Allt detta i kombination med att självkänslan växer gör att man är betydligt närmare arbetsmarknaden än när man började i verksamheten. Jag föreslår därför att regeringen tar fram ett förslag på hur liknande verksamheter kan spridas och uppmuntras.

Sedan 2015 finns DUA, ”Delegationen för unga och nyanlända till arbete”, som ska främja samverkan genom lokala så kallade jobbspår och som behöver insatser från både Arbetsförmedlingen och kommunen. Här görs ett viktigt arbete. Jag skulle dock vilja att analyser ännu tydligare görs utifrån de ungas situation i specifika områden och att det ska leda till mycket konkreta möjligheter. Även Delegationen mot segregation har förstås beröringspunkter med frågan, men faktum kvarstår att en konkret jobsatsning behövs.

Motverka rekrytering in i kriminalitet

För att vi ska lyckas med att hjälpa unga i utanförskapsområden att etablera sig på arbetsmarknaden måste också rekryteringen in i kriminalitet motverkas. Att detta är angeläget är påtagligt. Risker finns för ett kortsiktigt önskemål om ”hårda tag” som till och med kan motverka det man vill förebygga. Att forskning visar på detta lyfte t ex nyligen en grupp forskare i kriminologi fram i en debattartikel i Dagens Nyheter.¹

En rimlig förändring är dock att det ska bli en särskild straffsats för att dra med och utnyttja unga till brottslighet. Men som tidigare nämnts är det förebyggande arbetet allra viktigast och den som har hamnat fel måste få bra hjälp att komma tillbaka. Det är ett känsligt skede där samhället behöver ge konkret och bra stöd.

Jag vill därför att regeringen återkommer med ett förslag på hur utökade satsningar för att förebygga kriminalitet, och möjliggöra för fler att komma på rätt spår och tillbaka in i samhället, skulle kunna utformas.

Leila Ali-Elmi (MP)

---

¹ <https://www.dn.se/debatt/kriminalpolitisk-kapprustning-bortser-fran-forskningsresultat/>